

Šedý Krajtan

Petr Jánský

Loňského jara byl Galdar, Avurův syn, ještě svobodným a spokojeným příslušníkem klanu hornohorských Elberů. Stejně jako jeho otec, bratři, strýcové a bratrance, i on skřípal zuby a zatínal pěsti, jedva zahlédl almindorského fojta, rychtáře nebo dokonce vojáka, ale stejně jako zbytek klanu - i obsazeného Storabska - mlčel. Jako vyučený tesař s almindorským glejtem tovaryše a klanovým patentem svobodného lovu v rodném kraji si navíc neměl nač stěžovat. Práce pro svobodnickou širočinu se v rostoucí Manře našla vždycky a času na stopování i lov lišek, vlků, medvědů, vysoké a další zvěře s drahou kožešinou i dobrým masem zbývalo dost a dost. Šestnáctiletý mládenec pracoval, lovil, učil se lesní moudrosti od svého děda, moci bylin a kouzlům od báby a nic mu nescházelo.

Konec šťastným dnům učinil podvečer, kdy Galdar při návratu z lesa narazil na vyfintěného almindorského hejska, šplhajícího do okna jeho sestry Erteny. Navoněný šlechtický floutek měl dýku, jezdecký bičik a rohovnické prsteny. Nádvkem oplýval bezbřehým sebevědomím, nabytým ve cvičební síni rodného hradu. Galdar měl jen holé pěsti, rudo před očima a pravou elberovskou náturu. Namísto sebevědomí měl za sebou bezpočet tvrdých rvaček a vítězství v rohovnických i zápasnických kláních, pořádaných o svátcích, slavnostech a zábavách. A tak se stalo, že se skučící fimfarón skutálel ze stráně pod elberovským statkem se zlomenou rukou, zpřeráženými žebry, naštípnutou čelistí a rozdrceným nosem. Vyprovázel ho úpěnlivý nářek zoufalé Erteny.

Protože nechtěl ohrozit zbytek klanu, neuprchl Galdar před almindorským právem, ani se mu nezpěchoval. Ukázalo se, že zbitý šlechtic Irben Gorcín je synovcem místodržícího, barona Elmira Gorcína. Ten sice frejírskému příbuznému tu „pomazánku“ v koutku duše z celého srdce přál, ale odsoudit Galdara přece jen musel.

Jinocha sice před oprátkou uchránil poukaz znalce práva na královský dekret, přísně zakazující almindorským novousedlíkům včetně šlechty „*neřestné pletky s domácimi dívkami*“, do tarských držav ale hoch přece jen odplul. V okovech. A protože byl jako svobodný Storab platností dekretu z části vyvázán z moci práva Almendoru, ocitl se v zeleném pekle Severní dálavy.

Smrt by asi byla milosrdnější než „žalář zelené zdi“ - Bitalan, ale Galdar nebyl z těch, kteří by se nechali zlomit. Ani džunglí, ani lidmi. Neudolalo ho vedro, vlhko, hmyz, nemoci, hlad, hadi, divá zvěř, dřina, žízeň, umírání ostatních ani divoši. Pro první aldeny ho navíc „ochránilo“ řemeslo. Bylo třeba postavit nové sruby a přístřešky pro - slovy správce - „čerstvý dobytek a nové pohůnky“. Galdar tak dostal příležitost trochu se při stavbě rozhlédnout a zvyknout si, čehož v plné míře využil. A když ho pak poprvé postavili s mizernou sekerou před hradbu věkovitých velikánů, věděl alespoň trochu, nač si musí dávat pozor.

Tak vydržel, zocelil se a přežil. Přežíval dlouho, hodně dlouho, skoro rok, ale nakonec přece jen vztek a utrpení nepřekousl a přišlo jeho poslední vězeňské ráno. Přicházelo vlastně už od prvního dne a přesněji od chvíle, kdy se za Galdarova záda postavil první „pohůnek“. Tyhle popoháněče, náčelníky nových osad nazývaní hlídači, verbovali správci z řad nejhorší verbeže, aby ze zbylých vyhnanců sdírali kůži a před smrtí je přinutili k nejzvěřtější dřině, jakou kdy sever Tary viděl. Galdar dlouho snášel urážky, křivdy i rány, ale protože byl odsouzencem v Bitalanu, bylo možné si k němu dovolit úplně všechno, a tak se nakonec přece jen neudržel.

Rychleji! Rychleji! hřímalo celou jinochovou myslí a jeho tělo se tím slovem nutilo k dalším a dalším skokům šíleného úprku.

Snad tomu chtěla sama Temná desítka, že hlídač Tagyr, jinak lupič a vrah ze storabské nížiny, toho rána moc pil. To bylo sice dost časté, ale mordýře to naneštěstí právě ten den naladilo do vzteku a chuti na rány. A byl to právě Galdar, na koho ten den vyšla sekera s nahnílým toporem a komu se taky právě před hlídačem při záseku přelomila. „Ty zmetku prašivá!“ zařval zpítý ničema a rozehnal se po mládenci karabáčem. Snad to ani nechtěl, ale uzlovitý řemen se ovinul kolem mladíkova boku tak nešťastně, že se mu samým koncem trefil právě do rozkroku. Elber už sice snesl hodně ran a ke kolenům dlouhá suknice zachytila to nejhorší, ale rok zadržované letoře Avurova syna to dodalo. Jako blesk se na místě otočil a jeho paže vystřelila jako prasklá čepel. Možná ani neměl ten úmysl, ale jeho perlíkovitá pěst bacila přihrblého ožralu zrovna za ucho. A nemusel být ani ranhojičem nebo mastičkářem, aby poznal, že to křupavé lupnutí za Tagyrovým krkem, po kterém lotras padl jako podřátý, nevydala zlomená suchá větev. A nemusel být ani věkovitým mudrcem, aby věděl, co ho čeká, když zůstane.

Jedním rázem praštil nepotřebným pahýlem toporu a jako běsem štvaný vskočil do džungle. Prales se za ním zavřel jako hlubiny oceánu.

Rychleji! Rychleji! Neprostupná houština nevidaných travin a křovisek bičovala utíkajícího Galdara svými šlahouny a haluzemi právě tak nemilosrdně jako biče dozorců. Obloha sama, jako by se chtěla připojit, udeřila v té chvíli na zelený živel džungle proudy, provazy a vodopády náhlého tropického lijáku, který koruny palem a houštiny křovisek šlehal jako otrokářské důtky.

Rychleji! Rychleji! Dlouhatánskými skoky uhánějící horal kličkoval mezi kmeny stromů a blahořečil Siaronovi za jindy proklínaný přívál. Zametal stopy a dával mu tím naději. Až příliš dobře věděl, co se dělá s chycenými uprchlíky. Správci mu nejdenně pod trestem nařídili sledovat to vlastníma očima. Navíc věděl, co udělali pohůnci jeho spoluvězni Boralovi, který před aldenem vyrazil Tagyrovi zub. To se sice stalo tajně, ale severanovy bystré smysly poznaly právě tak dost na to, aby teď pádil jako s Kharem v patách.

Rychle! Jako vřesk krvelačného skřeta proletělo hřmotem bouře táhlé vlčí zavytí.

„Pane vichrů...TO NE!“ Gvagul. Nemohl to být nikdo jiný než černý Gvagul. Domorodý „chytač“ obávaný tak, že ho i náčelníci a správci nazývali „Kvákál“, jen když byl zaručeně hodně daleko. O jeho věčném průvodci, ohromné rusé šelmě, se navíc šušovalo, že je to prý dokonce vlkodlak z plání, který štvaneho uprchlíka zvířecími smysly vystopuje, lidským rozumem přelstí a nestvůrnými zubisky roztrhá. Kvílivý zpěv radosti ze štvance, krve a smrti musel vydat právě on, Gvagulův Rusen.

„Ach, Siarone! Které Kharovo říhnutí přiválo ty nestvůry zrovna dneska právě sem?!“ zařičel Galdar a ani nevěděl, zda v myslí, nebo nahlas. Jestli předtím džunglí pádil ozlomvaz, teď se bujným porostem rozletěl jako vítr. Nepatrně svažitá zem, víc a více rozmáčená přívaly vod, mu ubíhala pod nohama stále rychleji a druhým dechem osvěžený mládenec se nakonec oddal běhu natolik, že až zapomněl na strach z pronásledovatelů a bezhlesně zavýskl s větrem. A jako by to byla ta správná motlitba ke svobodomilnému patronovi, byl to právě závan větru, co zoufalému štvanci zachránilo život.

Bahno! Elber zarazil na místě tak prudce, že se div nezvrátil naznak. Náhlý poryv bouřkového vichru mu vrhl do tváře závan puchu tak odporného, že se nedal s ničím splést. Bylo to Černé bahno, bahno pralesní bažiny. Bahno krokodýlí bažiny.

„U všech...!“ Galdar stál na břehu ohromného bahnitého močálu. Horal si náhle uvědomil, že po celý svůj útěk běžel na západ. Směrem, odkud přátelštější domorodci nosili čerstvé kajmaní kůže na výměnu. A pod přívaly deště musely hladiny zdejších zkalených bahnišek stoupat... Elber nevěděl, jak daleko utíkal ani jak dlouho už prší, ale očividně to stačilo na to, aby mu dočasné, leč tím neméně nebezpečné „Krokodýlí jezero“ ze slitých hladin zrádných bahnišek zahradilo cestu k západu, severu i jihu. A na východě...

„Vahú!“ Severan strnule stál na kluzkém ostrohu rozměklé půdy, ze tří stran obklopen deštěm zvrženou hladinou vzedmuté bažiny, hemžící se těly dravců, a ze čtyř stran obklopen smrtí.

„Ať mě Khar sežere, to radši sám...!“ zajíkl se mladý barbar a už-úž se rozpráhoval ke skoku mezi blízké tlamy dravců, když ho do očí přímo udeřil vysokánský rozložitý baobab. Strom byl zajat vzedmutou hladinou bažiny a pařez jeho kmene nyní vyčuhoval z vody asi tři sáhy od bahnitého břehu. Galdar sjel pohledem na své v bahně zabředlé kotníky.

„Děšť smyje stopy lidem, hladina močálu je možná skryje vlkodlakovi a jestli uvěří, že jsem skočil...“ Hnán jak zdravým loveckým rozumem, tak přirozeným instinktem, si serval z těla rozedrané cáry bídné košile, mrskl je mezi krokodýly a zatímco zubaté tlamy chňapaly po domnělé kořisti, mládenec se rozběhl a skočil.

„Ech!“ Voda vystříkla na všechny strany a Galdarovy ruce se ovíjivě přirazily k patě kmene. Skok mu nevyšel, jak by potřeboval, a přestože se v letu natáhl jako had, rozplácl se celým tělem do zatopeného kořání. Jeho paže taktak dosáhly. „Khar sežer Almendor!!!“ Jinoch se všemi čtyřmi drápal na strom jako kočka a vlasy se mu ježily, když v kořenech, o které si prve řádsky narazil žebra i stehna, zaslechl pleskot blanitých pracek, pohyb ještěřihého těla a zklamany skřehotavý řev zeleného dravce. Zachytit se o některý jen na chvíličku...

Teprve když se vyhoupl do křivolace rozložitých větví a ukryl se mezi jejich závoje zeleného listí, protkané navíc bezpočtem lián, došlo mu, že udělal chybu. Když skákal, chtěl se kmene u paty jen chytit a před vyšplháním přelézt na jeho odvrácenou stranu. Nedoskočení a pádem zaviněné přivábení krokodýlů ho ale přiměly vyšplhat hned. Teď už mohl jen zaklínat Sedmnáctku, aby si stop po lezení pronásledovatelé nevšimli.

„Vahú! Vahú! Vahúúú!“

Křovina v úpatí bahnitého ostrohu se rozhrnula a největší postrach uprchlých znevolněnců byl zde. Po všech čtyřech poskakující ježatý zrzek se zrudně mordovitou tváří u země a cáry šatů na vychrtlém těle vypadal vedle samotného Gvagula skoro směšně. Nebýt háčkových důtek v domorodcově kýtovité pěsti, nikdo by nepoznal, že černoch není pravý pralesní divoch. Jeho titánskou postavu halila kromě leopardí suknice již jen spousta péřových, kostěných a jiných fetišů, talismanů a amuletů, rozvěšených v náhrdelnicích a šňůrách po celém jeho svalnatém trupu, pažích i stehnech. Ebenově lesklá kůže se klikatila čarami tetování od bosých nártů až po lysou lebku a pyskatá tlama se špičatě zapilovanými zuby se rozjiveně šklebila zpola smíchem, zpola chtivostí.

„Phane! Phane! Tham! Tham!“ zajíkal se čenichatou tlamou chlupatý skrček a v poskocích mrskal směrem k baobabu trupem i „předníma“ rukama.

Ach ne! Galdar se k obkročené větvi přimknul jako děčko k mámině sukni.

Gvagul zvedl hlavu a ukázal své lidožroutské tesáky ještě víc.

„Sejdeš, nebo zajdeš?“ křikl kvákavě „oblečenecký zaprodanec“ a rozhýkal se smíchy.

Zrzek mu kvikavými záštky snaživě přizvukoval. Elber trnul hrůzou a tiskl se k větvi, až doslova cítil, jak ho do všech údů bere křeč. Pustit by se nemohl, ani kdyby chtěl.

Co to dělám?! křičel v duchu sám na sebe. Skočit? Třeba do bažiny, ale skočit! Všechno je tisíckrát lepší, než chycení! Proč mě, tělo, zrazuješ?!

Tělo ale neposlouchalo. Přimykalo se k větvi víc a víc a šilící hoch cítil, jak i jeho srdce, tlukoucí prsní kostí do mokré kůry, zpomaluje svůj tep. Kouzlo! pochopil lovec. Proč mě zneživuje moje vlastní čaromoc?“ Dvojice pod stromem si zatím nehybně ticho v koruně vyložila po svém. „Tvůj!“ ukázal černoch jásajícimu stvoření do větví a otočil se zpět do pralesního porostu. Bez zjevné námahy tu vyrval z kořenů tenký, ale pevný a dlouhý palmový kmínek. Že přitom zpětným pohybem uhodil jeho vrcholkem do větví baobabu, ani nezpovrhoval. „Tak...“ otočil se a opřel korunu vyrvané palmy o větev zrovna vedle Galdarovy. „Lez!“ kývl na vlkodlaka a hekl námahou, když těžké dravčí tělo vyrazilo po peni vzhůru.

NE! NE! NE! Seveřanova vědomá mysl se hrůzou, strachem a věčně opakovaným NE vybičovala tak, že náhle děs ustoupil a nechal místo klidu, pokoje a rozumu. A podvědomí... Čas se z okamžiků zlomil ve zpomalenou věčnost.

Je se mnou konec, pomyslel si mládenec. Asi to tak má být. Proč mne ale síla mé přírodní moci zrovna zmrtevěla? Uspořádaná mou myslí a uvolněná z mého těla by mohla učinit to, co neznalí nazývají lesním kouzlem, ale ona, jako by hnána podvědomím, provedla právě tohle. Proč? Nevím. A je to vlastně jedno. Umírám.

Upřel svůj strnulý pohled na blížící se tělo poloproměněného vlkodlaka. Už neuvidím rodnou vrchovinu, neobejmu rodiče, nedovím se, co se stalo s Ertenou... Hrome, co mě to tlačí do zad?! Aha, liána, poznal dotek silného šlahounu na svém boku. Kvákal ji asi prve srazil palmou. Takové maličkosti mě musí před smrtí obtěžovat... Hereš, proč je tak těžká?! těkl horal očima za své levé rameno... A V TEN RÁZ VÍČKA SKÁLOPEVNĚ PŘIRAZIL. Po liáně, kterou na něj opravdu srazila Gvagulova palma, se k zemi spouštěla OBROVITÁ ŠEDOČERNÁ KRAJTA! GALDAR SE V PANICE USADIL POD VĚTVEMI S HADÍM HNÍZDEM! Kdyby se teď Gvagulovou ranou vydrážděné obhájkyni vajec nejevil svým zmrtvěním jako neživá součást stromu... Možná, že zemřu, ale vím, proč mé podvědomí udělalo s mou čaromocí to, co udělalo, pomyslel si Avurův syn v okamžiku, kdy se mu klínovitá hlava hadí samice přesouvala přes levou plec. Hanba mi, že panika zatemnila můj rozum, pokáral se ještě, když střelhitostí smrtelných útoků proslavený plaz vyrážel na krvelačností zmámeného vetřelce.

„Vrujrýýr!“ stačil zavřísknout zaskočený polovlk, když do jeho hlavy, prack a krku udeřily ocelově pevné smyčky čtyřsáhového těla. Vzápětí mu ale bulvy očí doslova povyskočily z důlků a kosti zapraštěly. Konec palmy nárazem hadího útoku sklouzl z větve. „Hy! Hééé-he-hech!“ zařval černocho, otřesený náhlým znásobením tíhy na přidržovaném kmeni a pustil ho. To byl jeho konec. Krajta totiž nenapadla vlkodlaka přímo zepředu, ale nepatrně z boku. Kmen, který o zem opřeným koncem s vyrvaným kořáním uvízl v bahnitě prsti neuvěřitelně pevně, tak Gvagulovi nejen vyklouzl z dlaní, ale ještě mu zatlačil na obě nohy.....

„Hrééé!“ zařičel na břehu ostrohu vrávorající chytač a vzápětí sebou do čekající bažiny praštil jak dlouhý, tak široký.

Palmový kmen s vlkodlakem a krajtou ho těsně následovaly. Trs kořenů ještě navíc zamáčkl černocho pod sebe. Krokodýli nezaváhali.

Hryjááár! Hry-Hrýýj!“ řičel vodu rozstříkující vlkodlak, ale to už každou jeho zoufale bijící polopracku drtila nejméně jedna chtivá kajmaní tlama. Krajtu nebylo vidět vůbec a z Gvagula na černou hladinu vyplavala jen krev.

Do hrůzu překonavšího horala vjela čilost. Využít času kajmaní hostiny! Jedním rázem sjel po kmeni k hladině a dvěma skoky byl zpět na ostrohu. Pryč! Pryč! Pryč! Kolem bažiny na sever, kde se půda zvedá a dál, jen dál, kam to až půjde... POČKAT! zarazil se s prvním nárokem k novému útěku. Kromě Gvagula mne za bouře jiný chytač honit nemůže a nebude, tak kam ten spěch? Rozhlédl se. Za myšlenku na hadí vejce se zastyděl dřív, než ho napadla.

Pěkně bych se nebohé matce odvděčil! A zpátky přes bažinu? Jen štěstěnu nepokoušet! kál se upřímně. Ale z mysli mu pořád nešlo, co ho zastavilo. Že z lovecké výbavy neměl k přežití nic, věděl až moc dobře, ale copak mu tu něco vyroste ze země...? SUKNICE!

Seveřan chňapl po kmínkem stržené leopardině dřív, než si uvědomil, že strká ruku k samému břehu kajmaního loviště. Dravci našťestí ještě pořád trhali Rusenovy zbytky. A tak se stal majitelem pravého a nefalšovaného pokladu. Navenek nosil bitalanský žoldněř z nedivošských zbraní jen důtky, ale ve skutečnosti byl jeho zdánlivě jednoduchý ústroj plný skrytých záhybů a kapes a v nich... Galdar z Elberů nestačil zírat na lovecký tesák, stahovací nůž, čtyři vrhací nože, tucet hrotů na šípky, tenkou ocelovou strunu, dva ocelové hroty na oštěpy a spoustu dalších věcí. Přežití, uvědomil si. Život. Život na svobodě... Nový život.

A tak ten den vykročil na pouť novým životem muž, který se narodil jako Galdar, Avurův syn z klanu hornohorských Elberů, a proslavil se jako pralesní duch, zvaný Šedý Krajtan.